

Όπως αποδείχτηκε, ακόμα και η επίθεση με βιτριόλι προβλήνεται από τα αφεντικά για την εξόντωση μιας εργάτριας που δεν πειθαρχεί και αγωνίζεται. Αλλά είναι αποτελεσματική όσο παραμένει στο σκοτάδι. Το αστικό καθεστώς της δημοκρατίας βασίζει την ισχύ του στις αυταπάτες με τις οποίες γεμίζει τα μυαλά των υπηκόων του. Και η πανταχού παρούσα βαρβαρότητα της εκμετάλλευσης και των μηχανισμών επιβολής της πρέπει κατά το δυνατό να κρύβεται. Το ξεσκέπασμα της επίθεσης στην Κούνεβα, μέσα μάλιστα στο εύφορο για τα κοινωνικά ανακλαστικά περιβάλλον των ημερών του Δεκέμβρη, είχε τη δύναμη να διαταράξει τις αυταπάτες και να τροφοδοτήσει την όξυνση της κοινωνικής-ταξικής σύγκρουσης από τα κάτω. Είχε φθάσει τότε η ώρα της στρατηγικής της αφομοίωσης και των μηχανισμών της. Η ένταξη στο πολιτικό σύστημα μέσω μιας θέσης στις λίστες των ευρωψηφοδελητίων που άκαρπα προσφέρθηκε στην Κούνεβα και τα αποκαλυπτικά ρεπορτάζ των δημοσιογράφων για τις υπεργολαβίες καθαρισμού είχαν τον ίδιο στόχο, την απενοχοποίηση της κατεστημένης τάξης πραγμάτων. Και αυτό απαιτούσε τον φαινομενικό διαχωρισμό της από μια επίθεση που έπρεπε να καταγραφεί σαν μεμονωμένη εκτροπή και από έναν χώρο εκμετάλλευσης που έπρεπε να φανεί σαν εξαίρεση.

Εκεί λοιπόν που απέτυχαν οι μπράβοι της εργοδοσίας, βρέθηκαν να εξασκούν τις ικανότητές τους οι φίρμες της δημοσιογραφίας και τα στελέχη της καθεστωτικής αριστεράς, ενώ δεν άργησαν να εμφανιστούν και οι παράγοντες των "τεχνών και των γραμμάτων". Ένας από αυτούς, ο Μισέλ Φάις, έσπευσε με ένα νέο θεατρικό πόνημα να επενδύσει στην Κούνεβα και την επίθεση που δέχθηκε. Πήρε λοιπόν ένα γεγονός, μια υπόθεση που έχει προκαλέσει τις ευαισθησίες, τους προβληματισμούς και τις δράσεις των εκμεταλλευόμενων, το διαχώρισε από το πραγματικό κοινωνικό-ταξικό του πλαίσιο, διαμέλισε τα χαρακτηριστικά του και τα χρησιμοποίησε για να αντιλήσει κύρος και να μπορέσει να πουλήσει υπερβατικές αερολογίες, αβασίς ευαισθησίες και ασήμαντους προβληματισμούς. Το σημαντικό δεν είναι πόσο καλώς γνωρίζει ότι "η αγάπη ανταλλάσσεται μόνο με αγάπη" όπως προτάσσει στο βιβλιαράκι του. Το σημαντικό είναι ότι γνωρίζει εξόχως τον τρόπο με το οποίο η αλυσυνεία, ο κυνισμός και το θράσος μπορούν να ανταλλάσσονται με το οικονομικό όφελος, την οικοδόμηση της καριέρας, την απόκτηση της φήμης και την ικανοποίηση της ματαιοδοξίας. Αλλά με την Κωνσταντίνα να συνεχίζει να δίνει αγώνα για την υγεία της μέσα στο νοσοκομείο και με ανθρώπους να στέκονται ακόμα στους δρόμους αλληλεγγύης μαζί της, υπήρξε συν τοις άλλοις και βιαστικός.

Στις 10/5 συντρόφισσες και σύντροφοι πήραν την πρωτοβουλία και εισέβαλαν στο χώρο του θεάτρου όπου θα ανέβαινε το εν λόγω θεατρικό και προξενώντας τις απαραίτητες φθορές στην αίθουσα και τα σκηνικά κατάφεραν να ματαιώσουν για λίγες μέρες την παράσταση και να καταδείξουν την αντιδραστικότητα της. Και αυτό δεν αντιστρέφεται όσο και να ωρύονται οι παράγοντες των "τεχνών και των γραμμάτων" και οι πολιτικοί τους φίλοι κρυμμένοι πίσω από το δικαίωμά τους στην "ελευθερία της έκφρασης". Το γεγονός επίσης ότι η ίδια η Κωνσταντίνα δήλωσε την επιθυμία της να συνεχιστούν οι παραστάσεις ουδόλως μειώνει τη σημασία της παρέμβασης. Άλλωστε ήταν εκ των προτέρων γνωστή η συναίνεσή της στο ανέβασμα του θεατρικού και αυτό δεν στάθηκε εμπόδιο στην επιλογή της δράσης. Η άποψη της Κωνσταντίνας είναι κατανοητή, όταν στη μεγάλη μας πλειονότητα οι εκμεταλλευόμενοι λιγότερο ή περισσότερο καθοριζόμαστε από την κυρίαρχη αστική κουλτούρα, όταν επίσης η αντιδραστικότητα του χώρου του "πολιτισμού" δεν είναι τόσο πηλιά αυτονομία όπως αντίθετα μπορεί να συμβαίνει με τις αμιγώς πολιτικές δομές, τις εκλογές, τα κόμματα, τους εργατοπατέρες. Και κάτι ακόμα που ποτέ δεν θα καταλάβουν όσοι μίλησαν για "αυτόκλητους υπερασπιστές". Για κάποιους το να αγωνίζονται δεν σημαίνει την ενασχόλησή τους με καταστάσεις ξένες προς τους ίδιους, αλλά εμπλέκονται αντικρίζοντας σε αυτές και το δικό τους βίωμα, νοιώθοντας και το δικό τους είναι.

Στην αστική κουλτούρα η "ελευθερία της έκφρασης" εμφανίζεται ιερή αλλά αυτό που δεν λέγεται είναι ότι παραμένει επιτρεπτή όσο κρατείται μακριά από κάθε έμπρακτη άρνηση της κατεστημένης τάξης πραγμάτων. Ακόμα και η εκφορά ανατρεπτικών ιδεών μπορεί να γίνεται αποδεκτή όσο περισσότερο απέχει από τις στάσεις ζωής και τις πράξεις αγώνα που της αναλογούν. Πρόκειται για την ποιότητα μιας "ελευθερίας της έκφρασης" που ισοδυναμεί με το να πηγαίνει κανείς να ψηφίζει, με το να διαλέγει τα προϊόντα της αρεσκείας του στα ράφια του σουπερμάρκετ, με το να επιλέγει την ταινία ή την παράσταση με την οποία θα καταναλώσει τη βραδιά του. Συνυφασμένες με την ποιότητα αυτή, οι "τέχνες και τα γράμματα" νοούνται ως ένα δήθεν ουδέτερο πεδίο ελεύθερης αναπαράστασης των καταστάσεων και των γεγονότων που πρέπει να μένει στο απυρόβλητο. Στην πραγματικότητα δεν συνιστούν παρά έναν αφομοιωτικό μηχανισμό απομάκρυνσης και διαχωρισμού από την υλικότητα του κοινωνικού-ταξικού αγώνα. Και δεν αποτελούν παρά τους πιο εξεζητημένους εκπροσώπους της πολιτιστικής βιομηχανίας, με τα δικά τους μερίδια εκμετάλλευσης εργασίας και απόσπασης υπεραξίας, με τους δικούς της κρίκους στη μακριά αλυσίδα της κατανάλωσης και του εμπορεύματος.

Η σχέση μας με την Κωνσταντίνα υπήρξε και παραμένει σχέση αμφίδρομης επικοινωνίας και ζύμωσης, το ίδιο και με όσους διατηρούν το ειλικρινές τους ενδιαφέρον ακόμα και αν θα επέλεγαν να παρακολουθήσουν μια τέτοια παράσταση. Αντιθέτως τίποτα δεν απαλλάσσει τον Φάις, τους ομοίους του και τους τόσο πρόθυμους αριστερούς συνοδοιπόρους του, από τις ευθύνες τους για το ρόλο τους στην καθεστωτική προσπάθεια να επανομηματοδοτηθεί η επίθεση στην Κούνεβα έξω από το πλαίσιο του κοινωνικού-ταξικού αγώνα.